

SZARVAS ÉS VIDÉKE

TÁRSADALMI ES SZÉPIRODALMI HETILAP.

Szerkesztőség:

Beliczey utca 11. szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők.
Kéziratok vissza nem adatnak.
BÉRMENTETLEN LEVELEK EL NEM FOGADTATNAK.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 4 frt. — Félévre . . . 2 frt
Negyedévre . . . 1 frt. — Egyes szám . 8 kr.
MEGJELEN HETENKINT EGYSZER VASÁRNAP.

Kiadóhivatal:

Beliczey-utca 11. szám. (saját ház,) hová az előfizetési pénzek intézendők.
Hirdetéseket jutányos áron elfogad.
BÉLYEGDÍJ MINDEN HIRDETÉSÉRT 30 KRAJČÁR.

A német császár nálunk.

Európa leghatalmasabb koronás uralkodója, II. Vilmos német császár, e héten a magyar király vendége. E ritka vendéglátás, mely csak befejezője annak a szakadatlan császárszárjárásnak melynek a világ ezen a nyáron tanúja volt, minden magyar szívben egyforma mély érzelmet fog kelteni, mert a magyar, a mikor vendéget fogad, — elfeled minden keserűséget a multból, elhallgat minden fájdalmat melyet a szomorú jelen okoz, s egyesegyedül vendége jólétével s kényelmével törődik.

Nekünk nem kényerünk a nagy politika s a diplomatisálás, a melylyel a nagyhatalmaknak egymáshoz való viszonyait intézik. Nem kutatjuk a rejtett fonalakat, a melyekből a világ nagy kérdéseit bogozzák össze, nem akarjuk észre venni a hiúságot és kapzsiságot, az önérdeket és cselszövényt — melyek a leggyakrabban képezik fundamentumát a nemzetközi politikának.

Csak egy világos, fényes tényt kell konstataálnunk, hogy a nemzetközi politikában harmincz esztendő óta nem hangoztatták olyan nyomtatékosan a világbékét, mint az idén, a mikor királyunk, majd pedig II. Vilmos császár tettek látogatást az orosz czárnál Szent-Pétervárott s legutóbb is a francia köztársaság elnökének látogatásakor, — mely szintén csakis a békének megpecsételése lehet, az az erős szövetség a békebontók ellen.

A francia sovinizmus ugyan szokás szerint most is tuhempereg a rendes mederből s Elzászt meg Lotharingiát emlegeti, holott minden ember tudhatja, a ki higgadtan gondolkozni akar, hogy az orosz-francia szövetség

nem lehet támadó tendenciájú hanem, csakis újabb, hatalmas biztosítéka lehet a békének, melyet a hármass szövetség 20 esztendő óta tart fenn népeinek örömére és gyarapodására.

Ennek a békének képezi hatalmas peosétjét az a látogatás is, melyet most hatalmas szövetségesünk tesz királyunknál, s az a körülmény hogy ezuttal Magyarországon történik meg a találkozás s Budapesten fogadja felséges vendéget a magyar király, kétszeres örömmel tölt el bennünket, mert ez a körülmény fokozza a magyar birodalom jelentőségét a monarchiában s újra Magyarországra felé irányítja a világ figyelmét.

Ha ez a körülmény nemzeti hiúságunknak hizeleg is, — még sem tullozunk a dolgot annyira, mint azt a francia nép teszi.

Vajha már messzebb tartanánk a világbéke kérdésének megoldásában, mint a mennyit a fegyveres szövetségekre alapított béke jelent. Ez a béke még csak kényszerű béke s szívesen fogadja a világ, hogy mint roskad össze minden nemzetgazdasági vállalkozás, mint billen félre a pénzügyi egyensúly s mint szaporodnak egyre az államok és nemzetek adósságai és állandó terhei, melyeket ez a fegyveres béke nyomozunk.

A militarizmus nyomában jár mindenütt a társadalmi nyomorúság. Tömérdek nemzeti erő vész el improduktív munkában s tömérdek nemzeti kincset nyeldes el a hadseregek feneketlen gyomra.

De a béke, a béke a földolog! Milliók áldása hosszanja kísérené diadal utján azt az uralkodót, aki először adná ki a jelszót a hadseregek leszerelésére, vagy olyan reformra mely megszünteti a mai nyomorúságos helyzetet. Ez az uralkodó olyan fényes diadalt aratna,

a mely nevét a világtörténelem lapjain örök betűkkel örökítené meg, mert ez volna az ezredév legdicsebb hadi tette.

Hiszen az a mai béke ugy sem tarthat örökké. A nemzetek nem fogják megengedni, hogy parádés seregekre költsék örökké azt a rettenetes adóterhet, a melyet munkás verejtékéből visznek el könyörtelenül . . .

II. Vilmos császár látogatása készlet bennünket e gondolatokra. Ez idő szerint ő képviseli Európában a fegyveres békét s ő a szerzője annak a nyugalomnak, melyben a népek és nemzetek járnak a létért való félelmes küzdelmet.

Magyar szívvel magyar lélekkel üdvözljük a fiatal császárt a magyar földön, s azt reméljük, hogy mire homlokán megderesednek a hajfűrtök, az ő lelkét is jobban meg fogják illetni a népek és nemzetek jajkiáltásai, — s ő lesz megindítója az ezredév legnagyobb mozgalmának, a hadsereg általános redukciójának, a lefegyverzésnek.

A császár még inkább katona, mint családapa!

Be fog köszönteni az idő, a mikor jobban fogja érezni az utóbbi érzelmet, mint a dicsőség szomját, melyet az ő helyében csak egy borzasztó itallal, emberi vérrel lehet oltogatni!

Ne adja Isten, hogy e szomorú pohárból része legyen!

De hajtsa ki fenéki az apai szeretet serlegét, legyen szerető atyja hatalmas német népének, s érezni fogja, hogy a népek szeretete jobban melegít, mint az a láng, mely felperzselt emberek viskóit, kalászos vetését . . .

Üdvözljük II. Vilmost, szeretett királyunk vendégét és szövetségesét a magyar hazza földjén!

SZARVAS ÉS VIDÉKE TÁRCSÁJA

Nászutazás.

— Novellette. —

Írta: Gerő Lajos.

Szép volt, magasztos volt a lakodalmi ünnep. A pap szívhez szóló szavakban kötötte lelkekre az egymás iránt való hűséget, a szeretetet vallásuk és hazájuk iránt és még több olyan dolgot, amik iránt e perczben nem igen tudtak érdeklődni.

Unalmas volt, sokáig tartott a lakodalmi vendégség. A fiatalok lelke már a messze távolban röpködött, ama bűbájós szép vidéken, a hol nap sohasem ragyog, csak a csillagok méla fénye fonódik össze ezüstös glóriává, melynek közepén lángbetűkkel égy egy új, hatalmas istenség neve . . .

És mikor végre Piroska szürke utiruhájában ott állott a veranda lépcsője előtt, bizony fatuskó lett volna az az új férj, aki a bucsut hosszúra igyekezett volna nyújtani.

Piroska végig csókolta a jó öreg szülőket, a rokonokat, ismerősöket, aztán felszállt csomagokkal felrakodva a kocsi. Nagyperemű kalapjának szallagja libegő csokorba volt kötve állacskája alatt, vagy talán

csak keblének hullámzásától libegett olyan nagyon, a mely majd kiteszítette a selyem utazó köpenykét.

— Hát azután csakugyan Bécsbe? — kérde apja, mikor már Géza is végigérte egy ily fajta bucsuzás minden keserűségét.

— Oda édes apám, azután pár napig Pestre! — felelte Piroska.

— Ne menjetek gyerekek! — kérielé az öreg. De mintha a fiatalok közelsége egy ellenálhatatlan villamos áramot fejlesztett volna, a két tüzes ló nagyot rántott a kocsin és pár percz múlva már ott vágtaikak a vasút felé vezető poros uton.

És most országra szóló szerencsétlenség történt. A vonat éppen az új házások előtt robogott ki az indóházból.

Lemaradtak. Géza és Piroska farkasszemet néztek egymással. Pár perczig alig tudtak szóhoz jutni.

— Hát most? — tört ki végre Géza.

Piroska elkomolyodott.

— Hát visszamegyünk! — szólt csöndes megadással.

— Nem, nem csak azt nem! — kiáltott Géza.

Még egyszer bucsuzni! Nem, nem!

— De hát mit tegyünk?

— Hopp, megvan! — riadt fel az új férj és a

kipattant isteni szikra boldog derűbe vonta homlokát.

Felesége kíváncsi szemekkel nézett reá.

— Mi van meg?

— Felsőes eszme!

— Halljuk!

— Nos tehát. Ezzel a kocsival elmegyünk a legközelebbi állomásig, ott bevárjuk a hajnali vonatot, s azzal utazunk tovább.

— Bravó, nagyszerű! — tapsolt örömben az asszonyka és a másik perczben már ott robogott a kocsi a héthársi uton, tengerboldogságot vive magával.

Jó képű magyar vendéglős fogadta őket, mikor másfél órai út után Héthársra értek.

A felpakkolt kocsi megértette vele a helyzetet

— Csak tessék belebb kerülni drágáim! Pompás jó szobát adok. Még a paradicsombeli arkangyal is megirigyelheti.

Csakugyan szép volt az a kis szoba. Ablaka tárva volt, szabadon járhatta az esteli langy szellő, melódikus nótákat susogva a falombok között, melyek egymásik kíváncsian hajolt be az ablakpárkányon. A keresztül szűrődő napsugár, aranyos fénye ott tört meg egy menyeges ágy hófehér párnáim . . . És egy távoli bokorban egy tapintatlan csalogány csattogta el egy névtelen nagy zeneszerző legszebb nászindulóját.

Majd kiszakadt a lelke, akkorát füttyentett a hajnali vonat, mikor Héthársra ért . . . A kakasok is erőteljesebb kórusban fújtak reggeli kantátájukat . . . A vendéglős háromszor is felbátorodott az ajtóig, meg is görbitette nagy pecsétgyűrűs mutatónujját . . . Aztán egyet füttyentve, sarkon fordult s lecsoszogott a lépcsőn.

— Hadd pihenjék ki magukat! — dunnyogte megelégedetten.

Nincs tanonc.

— Kereskedés és iparosok baja. —

Kereskedő és iparos egyaránt panaszkodik, hogy nincs elég tanuló, sőt a mi anyag rendelkezésre áll, — az sem megfelelő.

Ez a panasz nem helyi, így van az nálunk, így az országban, sőt még a külföldön is. A társadalom felfogása és merete érvényesül ez állapotokban, melyek végeredményében még inkább rosszabbítják a details kereskedő és a kisipar amugy is súlyos helyzetét.

Ezer ok játszik közre, hogy a tanonc hiány beállott. Még a kereskedő és iparososztály is egyik főhibás ebben. Amint panaszkodik évek óta a megélhetés, az üzletfolytatás tehetetlensége ellen, a kereskedés és ipar tönkre jutása miatt, hogy egy csöppet sem esoda, ha a szülők megrémülve e panaszok miatt, lehetőleg kerülnek a foglalkozást, mely az érdekeltek állítása szerint is a megélhetést nem biztosíthatja.

S hogyan kívánhat a kereskedő és iparos elég számu és minőségű tanoncot, mikor maga is ilyennek tartja pályáját, a helyett, hogy nyíltan és őszintén kijelentene, miszerint a karakteres, képzett, szorgalmas és takarékos kereskedő és iparos boldogulása elé az újabb kor sem támaszt több akadályt, mint annak idején a régiebb kor saját kora gyermeke elé.

A kereskedő és iparos a túlzott és hibás magatartása nagy mértékben visszahatott a társadalom felfogására. A társadalom nem ad új erőt. De nem hajlandók különösen az u. n. jobb házak s így a minőség évről-évre szemmel láthatóan csökken, mert a kereskedő és iparos pályára azon rétegek gyermekei kerülnek, melyekre az életpálya is felfelé haladó mozgást jelent: a falvak, puszták, mezőgazdasági osztályoké.

De nem tesszük kizárólag felelőssé a kereskedő és iparos osztályt, mert a társadalom nézetei az állami, ipari politika, az óriási hivatalnok-sereg gyarapodása, az egy éves önkényesi jog, az ugynevezett kvalifikáció túlzott alkalmazása a legkisebb pályákon is — de főként a társadalom felfogásában — a kereskedés és kisipar létjogosultsága tekintetében érvényre jutott okok mind közrehatnak e sajnós állapot előidézésére, mely nagy veszedelmét képezi a details kereskedésnek és a kisiparnak. Nem gyarapszik új, tartalmas és friss elemekkel, mert nem fölülről nyer új alkatelemeket, hanem alulról mely természetesen lehetsz.

A szülők felfogása is merőben téves. Azt t. i. a ki nem tanul, koldi kereskedőnek, iparosnak a tehetőségesebb, jobb tanulót neveli úrnak. Pedig a német fészeg. Míg a jobb tenuló kinlódik míg hivatalosra jut, kinlódik a nagy verseny folytán mint orvos és ügyvéd is, — addig a képebb fiu a kereskedői vagy iparos pályán nagy

eredményeket inkább elérhetne, mint a gyöngébb kit éppen megfordítva, inkább kellene hivatalnoknak nevelni, mint a hol megélhetése bizonyosabb, mint a nagyobb egyéni önállóságot kívánó anyagi pályán.

Hiba, a mi a jobb elemeket e pályáktól elriasztja a kereskedő és iparos, de főként az előbbi osztály avult felfogása a tanonczképzés ügyében. A tanoncot nem képezik alaposan, a mi a saját érdekük is, hanem mindenféle a törvény által is tiltott házi, eselédi munkákra alkalmazzzák.

Természetes ha a jobb családból való fiu ki képebb és tanultabb, nem akarja magát alávetni ennek. Valóban szégyenteljes állapotok ezek. A kereskedő, iparos nem tanoncot nevel saját iparága számára, hanem neki ingyen munka kell. Azért kiáltozik a tanonczidő meghosszabbítása után. Pedig tessék csak az első naptól beállítani s igazán tanítani a tanulót, nincs az a tanuló, ki egy év alatt a szükséges kézügyességet s jártasságot el ne sajátítaná. S akkor aztán nem panaszkodnának a képzellen segédek, a mi onnan ered, hogy letelik a tanoncz idő, föl kell szabadítani a fiut, a ki jártas a gyermekdajkálásban, piaci kosár vitelében, sepregetésben, de nem az üzleti dolgokban.

Szégyenteljes, hogy a kereskedő és iparos hogyan csálja meg önmagát s a tanulóját, midőn elvonja a fiut az iskolától s minden ürtügyet felhasznál az iskola ellen, csak az ingyen munka legyen meg. Botrányos állapotok azok, a mikor egy felől jajgatnak ez osztályok a képezetlen segédek miatt, másfelől birságokkal és büntetésekkel kell visszaszorítani, hogy nevelje és iskoláztassa. S maguk a munkaadók a bűnösök abban, ha száz tanuló közül pályájára jó ha 8—10 kifogástalanul ki van képezve, míg kileuc-tizedrészt e nélkül szabadítják föl s így megkárosítják a tanulókat is s azokat, kik a fiatal segédekkel alkalmazzzák.

Igy aztán nem esoda, ha nincs tekintélye, ha lenézett ez az osztály, ha tönkre megy, mikor önmaga igyekszik mindezekben.

HIREK.

— **Közgyűlés** tartatott e hó 15-én a következő tárgyorozattal. 1. A folyó évi 150-ik számu közgyűlési határozat értelmében Opaszky István és társai a Maczós és Mótýó zugi Ó Körös menti növedék földek átengedése iránti kérvényük érdemleges tárgyalása névszerinti szavazás mellett, 30 nap utánra halasztatott mivel határozatképes számban nem voltak. 2. A f. évi 155-ik számu közgyűlési határozat értelmében, a honvéd nevelő és tisztképző intézet javára — egy helynek alapítása fizetendő 200 frt évi

járulék mellett a közmivélődési alappénztárból, névszerinti szavazás mellett döntés, 30 nap utánra halasztatott mivel határozatképes számban nem voltak. 3. A folyó évi szüret tartása idejének meghatározása, a f. évi szept 30-tól kezdőleg fog tartatni. 4. Békésmegye Alispánjának időközben érkezett f. évi 16369-dik számu rendelete a vármegyebeli községek költsége elő irány zatainak új minta szerinti szerkesztése tárgyában. Új minta szerint készitetni rendeltetett. 5. Az Árpád szálló épületének vármegyeyileg történt fölülvizsgálatáról szolló bizottsági jelentés jóváhagyólag tudomásul vétetett. 6. Békésvármegyei Tek. Törv. hatósági bizottságának 9286 21.519. 1896 számu határozata mely szerint a községi rendőrség évi fizetésére vonatkozó községi szervezési szabályrendelet módosítandó. Nem módosított. 7. A régi vásártér területének eladása házhelyeknek. Elhatározatott. 8. A piactéri Buck Adolf-féle bérletek további bérbeadása iránti intézkedés. Kiadni rendeltetett azzal, hogy korecsma helyiség azon épületben meg nem töretik.

— **A kereskedelmi ifjak bálja.** Vidám zene, kedélyes hangulat mellett folyt le a kereskedelmi ifjak bálja f. hó 11-ikén. Általában elmondhatjuk hogy a rendezőség tevékenységét a legszebb siker koronázta. A kedélyesség, jó kedv a késő reggeli órákig tartotta együtt a közönséget, s régen nem volt már annyi szép lány, fiatal asszony egy-egy mulatságon mint 11-ikén. A közönség a „Központ“ nagytermét sőt még a mellék termeket is teljesen betöltte. Az anyagi siker sem maradt háttérben az erkölcsi mellett amennyiben 128 frt 16 kr. tiszta jövedelem maradt, mint a kereskedő ifjak körének ajajjához. A jelen volt hölgyek névsora a következő: Leányok: Benczur nővérek, Buck Janka, Forschner Paula, Holéczy nővérek, Horváth Irma, Kohn Szerén, Králik nővérek, Keresztényi Olga (Békésszent-András), Krecsmarik nővérek, Liska nővérek, Lövenfeld Szidonia, Müller Annuska, Mihályfy Emma, Rasofszki Rózsika, Reiszmann Luiza, Réthy Búzsike, Szöllösi nővérek, Süss Honka, Schrötter Leontin, Szlovák Olga, Urbanek Örszike, (Békésszent-András) Wilmann nővérek. Asszonyok: Bárány Béláné, Bielek Zoltánné, (Békésszentandrás) Buck Adolfné, Benczur Istvánné, Dr. Déri Henrikné, Grünvald Bernátné, Holéczy Gusztávné, Keresztényi Gyuláné, (Békésszentandrás) Kohn Salamonné, Krecsmarik Endréné, Králik Dánielné, Liska Sománé, Müller Károlyné, Pollák Albertné, Reiszmann Simonné, Dr. Szemző Gyuláné, Dr. Szöllös, Benóné, Sterbecz Gáborné, Özv. Szlovák Jenóné, Süss Lajosné, Tájber Gusztávné, Urbanek Nándorné, (Békésszent-András) Wolfmann Jakabné és Wolf Gyuláné. A felülfizetők névsora a következő: Réthy Sándor 10 frt, Holéczy Gusztáv 7 frt 50 kr., Schreyer József 5 frt, Perczel János 3 frt, Grabenhofer János 3 frt, Bárány Béla 250 Ssapó Soma, Szichta Tivadar, 2—2 frt, Dr. Szemző Gyula, Wolf Gyula 150—150 kr. Kopperli D. Spitzer J. Schrottmann J. Grünvald, Bernát, Sterbecz Gábor, Valdner Ignácz, Buck Adolf, Dr. Glasner Adolf, Dr. Glasner Jakab, Lövenfeld Soma, Ungár Jónás, Nagy László, Schrötter Vilmos, Lusztig

Bizony magasan állott a nap, mikor megadták az engedélyt neki, hogy bekukkantson abba a kis szobába s felhúzták a zöld redőnyt.

A borsó két pár egymáshoz simulva állott az ablaknál és végleg nagy szerelmük egy forró imában szakadt ki szobából.

— Bizony! — tetszett kesni! — mosolygott házi gazdájuk.

— Csak a vonatot, egészíté ki Géza. Majd megyünk délra.

Megyünk! — szökteg előbb kimentünk ebéd után a kis csövegbe, megvartunk a puha pázsitra, felnéztünk a két szobába, láttuk baránykák játszadozva üzték egymást, hallgatták a rigó fátyút, harakálykopogást, futottunk a fürge kis zöld gyík után és szerettünk, szerettünk, szerettünk forrón, véghetetlen...

Az a kis szoba ugyancsak látta a szeretőket és dehog engedte volna ki a reggeli vonatot.

Reggeli után szüret megvizsgáljuk kirándultak a szőlőhegyre. Az eladót is ott költötték el, zöld folyondáros verandán, a hova elért a völgyben fekvő hat község templomának déli horangszava. A menyecske sajátkezüleg főzte a jó bográcsos gulyást. Öreg este volt már, mire hazá értek.

En már kiiregeztém az e fajta dolgokból, de talán azok, akik valaha nagyon szerettek, s talán még is tudnak szeretni, tanubizonyosságot tehetnek annak valószínűsége mellett, a mit mondandó leszek.

Az ifju házások három álló hétig nem tudtak megvalni attól a helytől, a hol először jutottak annak bizonyosságára, hogy egészen egymáséi. Ez idő alatt hírt nem hallott felőlük senki, — de senki.

Képzelték, mennyire kétségbe voltak esve az öregek, hogy kedveseikről épen semmi értesítést se kaptak.

Az első hét csak eltelt valahogy. A vége felé ugyan kissé fájt már az a jó szülei szív, de sutban maradt. Aztán kezdődtek a kölcsönös szemrehányások.

— Te vagy az oka! — szölt Piroska apja. Te küldted el őket.

— Hisz kötéllel nem foghajtuk itthon. Aztán ki hitte volna, — szölt a másik apa, — hogy így elfelejtsenek!

Az anyák sokkal tragikusabban fogták fel a dolgot.

— Persze a férj uraknak csak a nagy város kell. Ott a sok czifra uri dáma! Szegény, szegény Piroska!

— Az ám! A te Piroskád is felcsipett bizonyára valami ficsurt magának és az én Gézám...

— Jaj, talán öngyilkosok lettek!

Hideg borzongás futotta át valamennyiüket. Azután mentek a sürgönyök Bécsbe, Budapestre, a rendőrséghez. Mozgósítva lett az egész hadsereg, hogy a fiatalok nyomára akadjanak.

Hasztalan. A kétségbeesés elérte csimborasszójat, mikor egy szép napon betoppant az ifju pár.

A mennyszágnak igazi üdvössége úgy oda volt

irva az arcukra, hogy az öregek még a szemrehányásokat is elfeledték. Csak kérdéseikkel halmozták el őket.

— Hát hol voltatok?

— Hol? Hát Bécsben, Pesten!

— De hogy ott nem találtak!

— Nem, mert... mert a király vendégei voltunk

— Igen, a király vendégei! tódította Piroska, ott laktunk.

— Egy uszó palotában!

— Egy tündér palotában.

Az öregek csak néztek.

— És usztunk!

— Igen usztunk.

— Ugyan ne hazudozzatok annyit, hisz nem is tudtok uszni! — tört ki végre az apa.

— Nem-e? — búszkélkedett Géza. Tudunk mi már mindent édes apám. Mindent. Igaz-e Piroska?

Piroska lesütö szemét s arcának bibor pirosságán két gyémántos könnyesepp peregett végig. Aki akarta, megérthette belőle, hogy ezek már csakugyan tudnak uszni.

Hát kérem alássan, ez az igazi nászutazás. Olcsó is, jó is és meg is teszi ugyanazt a szolgálatot, mint a nagy nászutak.

Ezt aztán én is bizonyíthatom, mert Piroskáék első gyermekének én vagyok a — keresztapja.

Sándor 1—1 frt. Özv. Králik Dánielné, Tausz Mór Schrötter Miksa, Klein J., Deutsch Ármán, Bielek Zoltán (Békésszentandrás) Breitner Zsigmond, Grimm Mór, Özv. Szöllösi Benőné, Dr. Sziráczki János, Robitzek Sándor, Fülöp N. Dr. Déri Henrik, Tajber Gusztáv, Kreesmarik Endre, Pohl Károly, Urbanek Nándor, (Békésszentandrás) Reismann Simon 50—50 kr. Összesen 58 frt 50 kr. Fogadják ez uton is a rendezőség hálás köszönetét.

— **Egyházi kiküldöttek.** A békési ev. egyházmegye az okt. 17-én tartandó bányakerületi közgyűlésre kiküldte: Placsó István és Csernák Kálmán lelkészeket megbízó levéllel; Okályi Adolf és Zvarinyi-Jánost jkvi kivonattal; a világiak körül Haviár Lajost és Dr. Bikádi Antalt megbízó levéllel, Dr. Kreesmarik Jánost és Torkos Kálmánt jkvi kivonattal.

— **Tanítói állás.** A kondorosi ev. egyháznál egy tanítói állás betöltendő. A tanító fizetése lesz: 40 m. m. búza és 200 frt. 1 öl tüzi fa, 6 kocsis fűtő szalma, stóla és szabad lakás. Az ismétlősök egyik részének oktatásáért a községtől 50 frt. Az állás okt. elejével elfoglalható.

— **Jegyzőkönyv hitelesítés.** A békési ev. egyházmegyének f. é. aug. 31-én kondoroson tartott közgyűlése jegyzőkönyvét szept. 14-én hitelesítette a kiküldött bizottság Orosházán az esperesnél.

— **Templom átvétel.** Az ev. u. j. templomot szept. 16-án szakértői vizsgálat után átvette az egyház elnöksége Popjak György vállalkozótól. Az átvételnél jelen volt Haviár Lajos kir. mérnök és Fraucsek építész a templom tervezője.

— **Feltörték a békési ref. templomot.** Békésen keddre viradóra az egyházi feltört templom ajtót talált. Két perselyt vittek el mintegy 3 frt tartalommal.

— **Közgyűlés.** Érdekesebben folyt le f. hó 15-kén a polgári leányiskola közgyűlése, ut. Áchim Ádám klerik. esperes ur elnöklése alatt. A második tárgy Mihálf Melán kisasszony kérvénye volt, melyben állásába való visszahelyezését kéri. A leányiskola választmánya előzetes értesítés nélkül Mihálf Melán kisasszony tanítónői állására egy új tanítónőt választott meg. A rendellenes eljárás visszavonását kérelmezte az állásából elmozdított tanítónő. A közgyűlés azonban a kérelemnek helyt nem engedett és jóvá hagyta a választmány határozatát, de elhatározta, hogy Mihálf Melán kisasszonynak 8 évi kifogástalan működéséért jegyzőkönyvi köszönetet mond. Még az igazgatói állás betöltésére történt választás melyre egyhangulag Margócsi Gyula h. igazgató választotta meg.

— **Névváltoztatás.** Berkovics Ármán az „Árpád szálloda főpinczére belügyministeri engedéllyel nevét Boros-ra változtatta át.

— **Kossuth és Széchenyi arcképeinek a vármegyei ház díszterme számára leendő megfestését a vármegye Szobonya a Mihály jónévű festőnkre bízta Szobonya e hó 1-én Gyulán járt és a vármegyei házában megtekintette a képek számára kijelölt helyeket és azokról méreteket vett fel. A képek mindegyike ráma egyútt 240 cm. magas és 140 cm. széles lesz és álló alakban fogják ábrázolni Kossuthot a 48-iki törvények alkotása idejéből, Széchenyit pedig azon korból, mely hazai történelmünkben róla kapta nevét. Szobonya 1898. márczius hó végéig mindkét képet átadni tartozik. — A képek leleplezése — erőteljesen — a májusi közgyűlésen nagyobb ünnepélyességgel fog megtörténni.**

— **Békésvármegye központi választmánya** dr. Fábry Sándor Alispán elnöklése alatt ülést tartott. A választmány az országgyűlési képviselő választók 1898. évre összeállított névjegyzékbe pótlólag felvette, ellenben Szokodi János, Zsiga József G. Szabó Mihály és Brósz János orosházi lakosoknak elkésve beadott felszólalását visszautasította. — A községi előjárások jelentése alapján több helyesbí tést eszközölt még a választmány, minek utána a gyomai és orosházi választókerületekre nézve egybe-állított névjegyzékeket végérvényesen mondatta ki.

— **Esküvő.** Maresek Lajos városunk szülöttje ez idő szerint Vadkertei M. á. v. hivatalnok f. évi szept. 11-én vezette oltárhoz Gyöngyösön Horváth Lajos uradalmi nyugalmazott számtartó leányát Jolánkát.

— **Meglepetés.** A felgymnasium tanuló szép meglepetésben részesít, Remeo és Julia előadásánál a kedves, tehetséges színésznőt R. Balogh Etelt. Gyönyörű virágcsokrot nyújtott át az előadás elején a színházi szolgál, melynek széles szallagjain ez állt: „A szarvasi felgymnasium tanuló ifjúsága, hódolata szerény eléül R. Balogh Etelnek.“ Nem állhatunk meg a dolog

puszta megemlékezésénél. A tanuló ifjúság helyesen correctül cselekedett akkor midon senkitől sem befolyásolva, önmagától, önmeggyőződésből, ily uton nyilvánította, a tehetség előtti hódolatát. Ez nem utánzása az dősbeknek, hanem önként következik, az ifjúság minden szépért nagyért fogékony lelkiületéből.

— **A tatai harcjáték** A hét aktualitása Tata volt, a tatai harcjáték, a melyben a jövő hadvezére Frigyes főherceg és Lobkovitz tábornagynagy próbáltak igazi háborút csinálni. A háboru bírálói két hadur a király és a német császár voltak, a néző közönség pedig az egész nemzet volt. Erről a háboru világról leírást a napilapokban bőven olvashatott mindenki, de képleben, illusztrációban még nagyon kevesen látták. A kik tehát a tatai háborus napokról szép képeket akarnak látni, forduljanak az Ország Világ kiadóhivatalához (Hold utca 7 szám) kérjenek az utolsó számból mutatványpéldányt. Abból azután meg fogják tudni azt is miért szereti az olvasóközönség annyira ezt a lapot, a melyik hétről-hétre kitünő versek pompás novellák a hét aktualis eseményét mutatja be sok szép könyvben. S ez az újság azonkívül hónapoként kitünő zenedarabokat is közöl, műemléket ad, karácsonyra pedig pompás kiállítású almanachchal lepi meg olvasóit. Ennek a képes irodalmi dolgozatokkal telt kötetnek bolhi ára 2 forint lesz. Mindenki megkaphatja a karácsonyi ajándékot, a ki negyedévre előfizet az Ország-Világra, a mi 2 forintba kerül.

— **Csendőrszakszparanosnokság felállítására Orosházán.** Az orosházi csendőrszakszparanosnokság helyett Orosháza székhellyel szakszparanosnokság lett felállítva, melynek feje Heugetz Károly csendőrhadnagy, ki az utjonnan rendszeresített állásra a nagy-szalontai szakszparanosnokságtól lett áthelyezve, s ki állását már el is foglalta.

— **Baptista templom Békésen.** A baptista szekta hívei Békésen templomot építtették, melyet a mult héten avattak föl ünnepesen. Ez az első önálló templom, melyet Magyarországon a baptisták építettek. A templomavatáson Budapestről Mayer baptista „főpap“ is jelen volt, a ki hosszú beszédet mondott. németül, de abból a békésiek nem értettek egy kukkot se. Ugyanekkor kivonult az egész gyülekezet a Köröshöz, a melyben 45 baptista megmerítették. — Békésen nagyon gyarapodik a baptisták szektája s máris 900 tagja van.

— **Az acetylengáz veszélyessége.** Dr. Öhler László segédtanár az orvosi egyetem közegészségügyi osztályán, a dr. Genersich Vilmos egyetemi tanárral együtt megejtett vizsgálataik alapján az acetylengáz mérgező hatásáról tartott felolvasást az orvosok és természetvizsgálók vándorgyűlésén aug. 25-én Trancsében s konstataálta, hogy az acetylengáz illó részei méreg hatásúak és az egészségre ártalmasak, sőt veszélyesek lehetnek, véletlenség tudatlanságból bekövetkező mulasztásoknál. Ezen tudományos állítást mintegy természetesen megerősítette azon acetylengáz-robbanás, mely néhány napra a felolvasás után, augusztus 31-én Békés-Gyulán, a Korona-szállodában történt egy nagyobb acetylengáz-robbanás, mely alkalommal két egyén súlyosan megsebesült.

Színház.

Szombaton f. hó 11-én telt ház előtt színpadra került „Tiszt urak a Zárdában“ című 3 felvonásos operette. Ugy látszik közönségünk érdeklődni kezd a körünkben időző színészek iránt, s ez lehet az oka, hogy ez uttal tömegesebben jelent meg. Az előadásról csak dicsőretekkel emlékezhetünk meg, mert az összes szereplők igen jól játszottak, s ugy a kar mint a magán énekek igen szépen sikerültek. Az előadás sikeréhez nagyban hozzájárultak R. Réthy Laura, s a nálunk ez uttal először fellépett Abonyi Teréz szép énekeikkel, míg Juhász Sándor és Stoll Károly mint tiszték, s a tréfás szerepekben nagy ügyességgel bíró Krémer Jenő — mint Briden abbé — ügyes játékával, folytonos derűtségben tartották a jelen voltak.

Vasárnap f. hó 12-én délután, előadásra került Kövessy Albertnek nagy népszerűségnek örvendő „Uj Honpolgár“ című énekes bohózata. A darabról a legjobb szándék mellett sem lehet legkevesebb jót is írni. Az egész darabban az egyetlen Goldstein Számi ér valamit, s ez alakot kitünő alakítással Krémer Jenő adta, s ügyes játékát méltányolta is a közönség, mert minduntalan viharos tappsal adott meglegedésének kifejezést. A többi szereplők is, jobb ügyhöz méltó buzgalommal igyekeztek szerepeiknek megfelelni, de minden jó szándékukat tönkre tette a darab s a szerepek gyarlósága.

Vasárnap este igen szép számu közönség előtt színpadra került Géczy Istvánnak „Leszámlolás“ című énekes népsziműve itt először. A darab meséje a magyar népeletről van merítve, s habár sok helyen nagyon is ösmerős nyomdokon halad, de ügyes össze állítása folytán teljesen kielégítő hatásu. A darabban szereplő két módos, — s egymással halálos ellenségeskedésben levő — gazdát Sándor Emil (Igaz György) és Szakács andor (Ember Mihály) nagyon hűen, s igen sok természetességgel adták, a mellékszereplők közül R. Réthy Laura — kinek „Esik, esik“ című népdalt közkivánatra ismételnie kellett — Szende Anna, Szilágyi Dezső, Stoll Károly váltak ki ügyes játékaikkal.

F. hó 13-án hétfőn színpadra került Schakspeare 5 felvonásos tragédiája „Rómé és Julia“ zsufoit ház előtt. Juliát, R. Balogh Etel — kit színreléptekor zajos tapsviharral fogadtak, s tisztelői egy gyönyörű virág kosárral leptek meg — játszotta, ki nehéz hálátlan s megrázó jelenetekben gazdag szerepét kitünő készséggel s közvetlenséggel adta, Rómé szerepét Pethes Imre adta szintén szép készséggel, s a közönség nem is volt fukar elősmerésének nyilvánításával, a mennyiben egy-egy sikerültebb jelenet után, ismételve kitapsolta őket.

F. hó 14-én kedden előadásra került „Hoffmann meséi“ című fantaszticus opera, kevés számu közönség előtt meglehetősen vontatott előadásban. Ugy látszott, hogy vagy a színészek maguk sem voltak e darabban megelégedve, vagy tán a szellőztető készüléknek túl erős működése — minnek következtében az előadás folyamata alatt a közönség kénytelen volt kalapjait s felöltőit igénybe venni — okozhatta azt, hogy a működők is bosszusak voltak, s ez okozhatta az előadásnak vontatottságát.

Szerdán f. hó 15-én színpadra került, Karczag Vilmosnak „Lemondás“ című 4 felvonásos sziműve. R. Balogh Etel — kit színpadra léptekor zajos tappsal üdvözölték — mint Korolán gróf neje, művészi alakítással s érzéssel játszotta szerepét. Megható s elragadó volt azon jelenete, midőn mostoha fia hidegségét megakarja törni, művészete magaslatára emelkedett akkor, midőn mostoha fiának bevallia, hogy szereti őt, majd mint szerelméről lemondó nő, s agg férjét ápoló hitves; — a jelen volt szép számu közönség tapsviharral számtalanszor fejezte ki elősmerését. Szakács Andor mint Korolán gróf igen jó alakítással adta, a fiát, s ifju nejét rajongva szerető férjet és apát, majd később fiaira féltékeny s a féltékenység következtében elborult lelkiületűvé vált embert. Pethes Imre mint Géza gróf a családjába befészkelte idegen iránt tanusított lesújtó hidegségét, majd mostoha anyja iránt érzett meleg érdeklődést, mely érdeklődés a leglángolóbb szerelmevé vált, majd szerettétől való válás s annak szerelméről való lemondást, érzéssel s nagy közvetlenséggel játszotta. **Tárnoki Gizella** mint Tekla bárónő, kedves s eleven játékaival, s a többi közreműködők egybevágó játékaikkal, nagyban emelték az est sikerét.

Csütörtökön f. hó 16-án Meilhac és Halevy 3 felvonásos operettje a „Börögér“ került színpadra szép számu közönség előtt. Szilágyi Dezső mint Eisenstein Gábor kellő ügyességgel személyesítette a világi élvek után szaladgáló s ezek miatt nejét is elhanyagoló férjet. R. Réthy Laura mint Rozalinda és Szende Anna mint Adél, ügyes játékaik és szép énekeikkel méltán megérdemelték a közönség által részükre adózott tapsokat.

Pénteken, f. hó 17-én színpadra került „Hadjárat a békében“ című 5 felvonásos vígjáték kitünő előadásban. Mintha csak a már bucsuzó színészek mennél felejthetlenebbek igyekeznének lenni azon kis közönség előtt, mely őket eleitől fogva pártolta: egyik a másikat igyekezett felülmulni jobbnál jobb alakításaikkal, de mindnyája között leginkább kitűntek ügyes eleven s éjetvidor játékaikkal **Tárnoki Gizella** és R. Balogh Etel, ez utóbbit színpadra lépte alkalmával tapsviharral fogadtak, s egy gyönyörű virág csokorral tisztelték meg.

CSARNOK.

Megtalálta a lelkét.

— Népies rajz. —

Irta: Gyarmati László.

Elkondították az esti harangszót. Az uteza esőndes volt. Hazágyegettek a munkások és elköltvén vascsorájokat, ledűltek, hogy a nehéz munkát nyugodalmas pihenéssel cseréljék föl.

Holdvilág süt. A heszérén,

Csillagzat is fönt kaszál a fényességekkel áttört

